

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 24 czerwca 2016 r.

Pozycja 427

POSTANOWIENIE z dnia 20 czerwca 2016 r. Sygn. akt Ts 78/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Biernat – przewodniczący i sprawozdawca
Piotr Pszczółkowski
Leon Kieres,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M. J.-J.
w sprawie zgodności:

art. 278 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed
sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, ze zm.) z art. 190 ust. 4
w zw. z art. 2, art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej
Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 25 kwietnia 2016 r. (data nadania), sporządzonej przez pełnomocnika z wyboru, M. J.-J. (dalej: skarżąca) zakwestionowała zgodność z Konstytucją art. 278 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U.2012.270, ze zm.; dalej: ppsa). Zaskarżonemu przepisowi ppsa skarżąca zarzuciła, że w zakresie „w jakim wyłącza dopuszczalność wznowienia postępowania na podstawie art. 272 [pps] po upływie pięciu lat od uprawomocnienia się orzeczenia”, jest niezgodny z art. 190 ust. 4 w zw. z art. 2, art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została złożona w kontekście następującej sprawy. W związku z wydaniem przez Trybunał Konstytucyjny wyroku z 18 lipca 2013 r. (sprawa SK 18/09, OTK ZU nr 6/A/2013, poz. 80), zgodnie z którym za niezgodny z Konstytucją uznany został art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U.2012.361, ze zm.), skarżąca wystąpiła ze skargą o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w L. z maja 2004 r. Postanowieniem ze stycznia 2014 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w L. odrzucił złożoną przez nią skargę o wznowienie postępowania zakończonego wyżej wzmiankowanym orzeczeniem z maja 2004 r. W uzasadnieniu tego judykatu sąd I instancji stwierdził, że wprawdzie skarżąca dochowała trzymiesięcznego terminu wynikającego z art. 272 § 2 ppsa, jednakże jej skarga o wznowienie postępowania wniesiona została po upływie

terminu określonego w art. 278 ppps, tj. po upływie pięciu lat od uprawomocnienia się orzeczenia wydanego w postępowaniu, którego wznowienia skarżąca żądała. Zdaniem zaś sądu termin ten ma charakter materialny, nie podlega zatem przywróceniu i biegnie niezależnie od terminów do wniesienia skargi o wznowienie postępowania przewidzianych w art. 272 ppsa. Skarga kasacyjna na orzeczenie sądu I instancji, którą złożyła skarżąca, została oddalona postanowieniem Naczelnego Sądu Administracyjnego z lipca 2014 r. Jak wynika z informacji przedstawionych w uzasadnieniu skargi konstytucyjnej, postanowienie to zostało doręczone pełnomocnikowi skarżącej 6 sierpnia 2014 r. Zgodnie też z tymi informacjami skarżąca 4 listopada 2014 r. wystąpiła z wnioskiem do sądu rejonowego o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej, którego wyznaczenie dla skarżącej przez Okręgową Izbę Radców Prawnych w L. (dalej: OIRP) nastąpiło 25 stycznia 2016 r. (data zawiadomienia pełnomocnika). Skarga konstytucyjna została natomiast do Trybunału Konstytucyjnego wniesiona przez pełnomocnika (z wyboru) skarżącej 25 kwietnia 2016 r.

W szczegółowym uzasadnieniu zarzutów skierowanych przeciwko art. 278 ppsa skarżąca wskazała na konstytucyjne podstawy instytucji wznowienia postępowania w związku z wydaniem przez Trybunał Konstytucyjny orzeczenia o niekonstytucyjności aktu normatywnego. Podkreśliła ona, że prawo do wznowienia postępowania ma charakter prawa podmiotowego, umocowanego także w art. 45 ust. 1 Konstytucji. Zaakcentowała odmienną sytuację, w której wznowienie następuje w związku z wydaniem orzeczenia przez sąd konstytucyjny. W jej ocenie kwestionowany przepis ppsa stoi na przeszkodzie efektywnej implementacji konstytucyjnego nakazu ponownego przeprowadzenia postępowania sądowego. Ograniczenie czasowe dopuszczalności wznowienia postępowania nie znajduje w jej przekonaniu również uzasadnienia w zasadach i wartościach konstytucyjnych. W konkluzji skarżąca podniosła, że art. 278 ppsa w zakresie wskazanym w skardze pozostaje w sprzeczności z art. 190 ust. 4 w zw. z art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji. Godzi również w gwarancje płynące z zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa wywodzonej z art. 2 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji korzystanie ze skargi konstytucyjnej, jako środka ochrony wolności i praw odbywa się „na zasadach określonych w ustawie”. Zasady te *de lege lata* precyzuje ustawa z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.2016.293, dalej: ustawa o TK). W myśl zawartych w niej unormowań złożenie skargi konstytucyjnej jest dopuszczalne w określonym przez prawodawcę terminie. Zgodnie z art. 64 ustawy o TK skarżący powinien wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego po wyczerpaniu drogi prawnej, w terminie 3 miesięcy od doręczenia mu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia (art. 64 ustawy o TK). W przypadku gdy skarżący wystąpił z wnioskiem o ustanowienie przez sąd rejonowy pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej, bieg terminu określonego w tym przepisie zostaje wstrzymany, zaś jego wznowienie następuje pierwszego dnia po dniu doręczenia adwokatowi lub radcy prawnemu rozstrzygnięcia właściwego organu o wyznaczeniu go pełnomocnikiem skarżącego (art. 66 ust. 4 pkt 1 ustawy o TK).

W przypadku analizowanej skargi konstytucyjnej, w szczególności w świetle okoliczności sprawy, w związku z którą została ona sformułowana, nie budzi wątpliwości, że zarzut niekonstytucyjności kwestionowanego przepisu skarżąca wiąże z wydaniem przez Naczelnego Sądu Administracyjnego postanowienia z lipca 2014 r. Orzeczenie to, zgodnie z wyjaśnieniem skarżącej, zostało doręczone jej pełnomocnikowi 6 sierpnia 2014 r. Nawet uwzględniając okoliczność skierowania przez skarżącą wniosku do właściwego sądu

rejonowego o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia skargi konstytucyjnej, przyjąć należy, że następnego dnia po doręczeniu pełnomocnikowi skarżącej wskazanego wyżej orzeczenia, a więc 7 sierpnia 2014 r., rozpoczął bieg termin do wniesienia skargi konstytucyjnej. Dzień po wystąpieniu przez skarżącą z wnioskiem do Sądu Rejonowego w Z. o ustanowienie dla niej pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej (tj. 5 listopada 2014 r.) bieg tego terminu zostałby wstrzymany. Trybunał podkreśla jednak, że wystąpienie przez skarżącą z przedmiotowym wnioskiem nastąpiło w ostatnim (90.) dniu terminu do skorzystania ze skargi konstytucyjnej. Tym samym nie mogła znaleźć wobec skarżącej zastosowania regulacja ustawy o TK, zgodnie z którą – po wyznaczeniu przez OIRP pełnomocnika z urzędu (tj. 26 stycznia 2015 r.) – bieg tego terminu uległby wznowieniu. Nie budzi zatem wątpliwości to, że wniesienie skargi do Trybunału Konstytucyjnego przez pełnomocnika z wyboru skarżącej 25 kwietnia 2015 r. (data nadania skargi w urzędzie pocztowym) nastąpiło już po upływie terminu do skorzystania z tego środka ochrony wolności i praw.

Uwzględnivszy powyższą okoliczność, Trybunał Konstytucyjny, na podstawie art. 77 ust. 3 pkt 4 ustawy o TK, odmówił nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.